

יציאת מצרים היא טראנספר

מאת פרופ' ישראל אלדד

פרופ' ישראל אלדד

דה. הרבה פור ומזל. בפסח אין "מזל". יש מאבק כוחות היסטוריים. ממצרים יוצאים למעשה גאולתי. בשושן נשארים לשתות ולשלוח מנות. אין אף זכר למה שארע לאס-תר לאחר הישועה. נשארה בארמון (הרמון הורמוני מאוד) של הערל ההוא? למה? אחד שורש ודאי שלא התגייר. אסתר התקינה מקווה בהרמונו? איזו מין ישועה יהודית כאן? הכל אנרכיה, בלגן, שישו ושמחו. ביציאת מצרים ישנה שירה, שירה גדולה, שירת הים. אין שום שירה במגילה. שתייה - כן, שירה - לא.

על כן לא מקרה הוא ולא שרירות שבפסח יש סדר, ויש חוק - וחוק בעברית זה גבול - לשתייה, ארבע כוסות. ויש הלל. גלות מצרים נובאה מראש כי היא חוק ויציאת מצרים נובאה מראש כי גם היא חוק. את פורענות המן לא ניבא שום נביא. הכל במקרה, משמע חסר טעם ומשמעות.

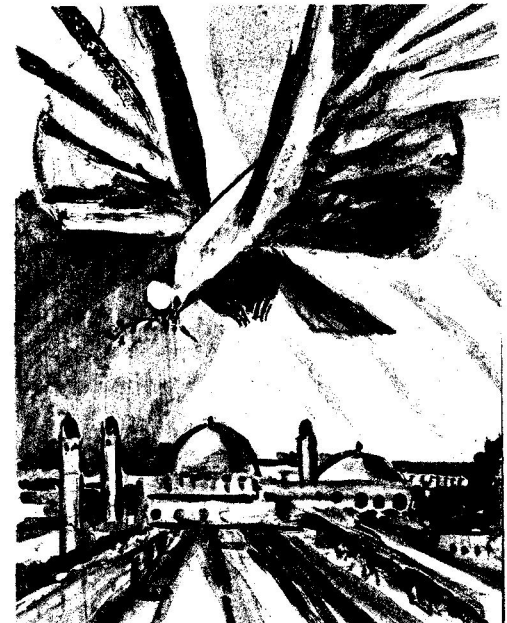
מכאן, מן התורה הנבואית, מני ברית בין הבתרים ודרך הנסיונות ההיסטוריים כולם (כולל הישועה הלא-כליכר-חמודה בשושן הבריה, להבדיל מ"מרתף הבריה" הידוע במינכן) - הפירוש הנפלא לאותו פסוק נבואי: "גר יהיה זרעך בארץ לא להם". לא נבואה כאן, כי אם צו. הקב"ה מצווה על צאצאי האב הראשון שירדו - אם מרצון אם מאונס לגלוריות, מצווה עליהם להרגיש עצמם בגלות, בכל הגלויות, כולל אלו שיוסף שם משנה למר לך ומרדכי ראש השרים, בגרים. והוא הדבר שהפך להיות חוק: תחילה מהגרים ובגיסטוגרים, אחר כך יושבים בשערים, צפנת פענח, אבא יאיר, הבן כבר מרדכי, מרדוך, עד שביאים הפרעונים האמיתיים. חוק.

על רקע זה מן הראוי להתבונן - מלשון ביהנה - בהתרחשות זו שבעלייה הציונית (ציונות אובייקטיבית ללא מודעות סובייקטיבית) מב"יה"מ. שם ודאי לא ראו עצמם כל אותם מאות האלפים - להוציא מעטים ובהסתר - כ"גרים". גם אם לא היו חברי "המפלגה", אך אזרחים רוסיים של ודאי. ולפתע, כמו לרגע מופעל החוק שמאו ברית בין הבתרים. וכשם שבמצרים אין בהירות מוחלטת מה קורה שם: יציאה מרצון או גירוש, ממש כך הדברים מתרחשים בבריה"מ: ספק בריחה, ספק גירוש. הרבה דברים בהיסטוריה התרחשותם היא מורכבת כל כך. לפתע פתאום תופשים יהודי בריה"מ למרות עשרות שנים של ניתוק מהעם היהודי, מכל מידע וחינוך יהודי, כי הנה גרים הם שם. והם ממש צרים על מוסדות העלייה.

צא ולמד מה נשתנה חג הפסח מפורים. נשתנה בכל, עד היסוד. לא לשווא מצווה להשתכר (קצת, כמובן) בפורים שהיתה בו ישועה מקרית למדי ולא בפסח שהיתה בו גאולה ראשונה מלאה. פורים - עד דלא ידע. פסח חובת הידיעה, אין סוף פעמים "למען תזכור". כל ליל הסדר מטרתו למידה, חינוך, דעת. פסח - חוק, פורים - כמעט ובגדר צחוק.

בפורים - הרי קרא שמו פורים, פור, גורל, פיס ("פיס, פיס על עריך, פיס על עריך עט" - היה מפזם טשרניחובסקי אילו היתה בזמנה מגיפה זו של "צריך פיס בחיים") - הכל פרי מקרה ושורש מקרה. מרדכי קלט שיחות בש"ע. אחשוורוש חלם, מפילים גורלות. משת"אות עד אין קץ. מלך טפש, נענה פעם לזה, פעם לזה, תחרות מלכות יופי (מה היו פני ההיסטוריה אילו לקליאופטרה שלנו היה אף עקום?). ומכאן - ההתחפשות, המסכות.

פסח הכל להפך. הכל גלוי. יותר מזה - היה גלוי מזמן. בברית בין הבתרים, ברית ראשונה עם אב ראשון - "וגר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם ואחרי כן יצאו" (אני זוכר: "ברכוש גדול", אך השמטתי, כדי לא להזכיר שבחלק מהרכוש עשו... עגל זהב, וד"ל). חוק הגלויות, כולן מאז ועד עתה. לא פרי איזה המן בן המדתא, כי אם ממש כורח הגלות, מאז ועד עתה. וכמובן גם ביציאה. במ"גילת אסתר פותחים בסעודה, גומרים בסעוד

העטיפה של הגדת הקואליציה לשלום פסח

וכמו בבת אחת נושרת העורלה.

תקראו לכך "אבסודוס", תקראו לכך: טראנספר. התוצאה אחת: יציאה מעבדות ודיכוי למולדת קדומים.

ועד מה אווילות היא האנלוגיה שעורכים יהודים, בעיקר בגלות - כן גלות! - של ארה"ב ב"הגדה" של פסח מחודשת ובה כתוב לא פחות ולא יותר אלא כך: "מה נשתנה ליל פסח זה מכל לילות הפסח? שבכל לילות הפסח תבענו מעם אחר: שלח את עמי! והלילה הזה - הלילה הזה! - עם אחר תובע מאתנו: שלח את עמי!"

כך במפורש. הטכסט האנגלי - סליחה, אמ"ריקני - מונח לפני ואף-על-פי-כן אין מוחי מא"מין לעיני. האמנם? הייתכן? זוהי התביעה? כלב שבכלבים, רשע מן ההגדה ומן החיים, גרוע מכל פרעה הוא כל מי שאינו נענה לת"ביעה זו של העם האחר. "שלח את עמי!" תוב"עים הערבים, כמו שאנו תבענו במצרים? אדרבא! לנו, ככתוב, כולכם, אתם נשיכם, טפכם, ממש כבני ישראל ממצרים מדיכוי ושעבוד. וגם ספר "אבסודוס" תכתובו.

ויהי בשלח ישראל את הערבים ללכת לא-רץ אבותיהם הקדמונים ממנה באו -

האם לא נקיים בכך את מצוות ואהבת לר"עך, אף לאוייבך, כמוך?

והמטוטמים ההם מחברי הגדת "הקוא-

ליציה לשלום פסח" - Coalition

Peace - מה היא עליהם? הם כמובן לא גרים חלילה בארה"ב... עד שיקום פרעה חדש.